خبر

تشکیل بیش از هزار پرونده تصرف اراضی ملی زنجان

■ **ایسنا:** یک مسوول امور حقوق اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان زنجان گفت: در سال جاری بیش از هزار پرونده مرتبط با تصرف اراضی ملی در محاکم قضایی تشکیل شده است.

علی صلواتی گفت: عدم آگاهی و اطلاع‌رسانی دقیق و همچنین سودجویی عده‌ای، مهم‌ترین عوامل در تصرفات غیرقانونی اراضی ملی در استان به‌شمار می‌رود. وی با بیان اینکه تصرف اراضی ملی خلاف قانون بوده و در صورت مشاهده به شدت با این موضوع برخورد می‌شود، ابراز کرد: ایجاد کمربند حفاظتی و نظارت مستمر از اقداماتی است که برای کاهش پرونده‌های مربوط به تصرفات غیرقانونی صورت می‌گیرد، اما با این وجود همه‌ساله شاهد تعدی برخی روستاییان و افراد سودجو به اراضی ملی در استان هستیم. صلواتی تصریح کرد: در سال جاری بیش از هزار پرونده مرتبط با تصرف اراضی ملی در محاکم قضایی تشکیل شده است که این امر نشان‌دهنده ناآگاهی مردم نسبت به مالکیت اراضی ملی و مراتع است. این مقام مسوول با اشاره

به اینکه در صورت تصرف اراضی ملی، دادگاه حکم بر رفع تصرف می‌هد، افزود: عده‌ای مدعی هستند اراضی ملی و مراتع در مالکیت آنها است و با این بهانه اقدام به تعدی به این زمین‌ها می‌کنند، در حالی که بر اساس قانون کسانی که نسبت به مالکیت خود مطمئن هستند، می‌توانند با تشکیل پرونده در هیات تعیین تکلیف اراضی، وضعیت سند زمین را مشخص کنند. وی، تصرف زمین‌های واقع در جوار شهرها را از جمله تصرفات عمده صورت گرفته در استان زنجان عنوان کرد و یادآور شد: این معضل در شهرهای بزرگ همچون زنجان بیشتر به چشم می‌خورد و در این خصوص پرونده‌های زیادی نیز در محاکم قضایی در دست رسیدگی قرار دارد. صلواتی به چالش‌های حقوقی موجود در رابطه با اراضی واقع در مناطق گاوازنگ و پایین‌کوه زنجان اشاره و خاطرنشان کرد: ارزش بالای ملک و همچنین قرارگیری در بهترین منطقه شهر باعث شده عده‌ای از افراد نسبت به مالکیت در این مناطق مدعی شوند که در این رابطه نیز پرونده‌ها در دست بررسی قرار دارد.

توزیع نشدن عیدی مددجویان کمیته امداد کهگیلویه و بویراحمد

■ **ایلنا:** در حالی که نفس‌های آخر زمستان ۸۹ روبه پایان است و سفره تعطیلات نوروزی برای تمامی خانوارهای ایرانی به‌زودی پهن می‌شود اما متاسفانه مددجویان کمیته امداد امام خمینی(ره) کهگیلویه و بویراحمد هنوز کالابرگ عیدی خود را دریافت نکرده‌اند. هرساله قبل از ایام تعطیلات نوروزی کالابرگ‌هایی به‌عنوان عیدی از سوی کمیته امداد به مددجویان اهدا می‌شد تا آنان از این طریق مایحتاج ضروری خود را برای این ایام خریداری کنند.

این کالابرگ‌ها هنوز توزیع نشده و مددجویان کهگیلویه و بویراحمد نتوانسته‌اند در روزهای پایانی سال مایحتاج تعطیلات نوروزی خود را تهیه کنند. برخی از مددجویان در یاسوج گفتند که

آنان توان خرید اقلام و کالاهای مورد نیاز در ایام تعطیلات نوروز را ندارند و کالابرگ کمیته امداد هنوز به آنان اهدا نشده است. تعدادی از آنان که نخواستند نام‌شان فاش شود، تاکید کردند: باتوجه به گرانی قیمت برخی اقلام ویژه تعطیلات نوروزی مانند تنقلات و پوشاک نمی‌دانند اکنون چه کنند و مشکلات خود و خانواده‌هایشان را چگونه حل کنند. مدیرکل کمیته امداد امام خمینی(ره) کهگیلویه و بویراحمد با تایید توزیع نشدن کالابرگ‌های مددجویان در این استان، گفت: این کالابرگ‌ها هنوز توزیع نشده و قرار است به «بن کارت» تبدیل شود. «عبدالمجید فرهادی» افزود: درحال انجام امور اداری و توافقاتی با بانک عامل و نهاد مرکزی هستیم تا کالابرگ‌ها به بن کارت تبدیل شود. وی زمان تبدیل کالابرگ‌ها به بن کارت را نامعلوم عنوان و اظهار داشت: مراحل اداری در حال انجام است و مشخص نشده که سهمیه کهگیلویه و بویراحمد از تبدیل کالابرگ به بن کارت چند سهمیه است. کهگیلویه و بویراحمد رتبه نخست نیازمندی‌ها در کشور را دارد و اکنون ۱۰۴ هزار و ۸۱۱ مددجو در قالب ۳۴ هزار و ۳۹۵ خانوار در این استان سکونت دارند. ۱۵ شاخه اصلی، هشت شاخه فرعی و یک دفتر ستادی در کهگیلویه و بویراحمد کار خدمات‌رسانی به مددجویان این استان را برعهده دارند.

هتل‌سازی در حاشیه جنگل

جنگل‌های حرا در خطر است

سید مهدی موسوی

پرونده جنگل‌های حرا در حالی روانه ثبت میراث جهانی شده است که هنوز آسیب‌های جدی از جمله فعالیت‌های عمرانی و اقتصادی، این اثر ملی-طبیعی را تهدید می‌کند. در این میان آنچه بیشتر به چشم می‌خورد، ساخت هتل در مجاورت زیستگاه این درختان، که مخالفت‌های زیادی را به همراه داشته است.

محل احداث هتل در نزدیکی جنگل حرا

پرونده جنگل‌های حرا در حالی برای ارسال و ثبت در میراث جهانی تکمیل شده که به گفته مدیر کل دفتر اکوبیولوژی دریایی سازمان محیط زیست کشور، هنوز زیستگاه این درخت در برخی بخش‌های جنوبی ایران دستخوش صدمات ناشی از توسعه انسانی و بهره‌برداری ناپایدار شده و در معرض تهدید قرار گرفته است.

امید صدیقی در این باره به CHN گفت: «در برخی از زیستگاه‌های حرا در جنوب ایران، تعداد این درختان کاهش پیدا کرده که دلیل آن مربوط به فعالیت‌های انسانی و اجرای طرح‌های توسعه‌ای به ویژه احداث استخرهای پرورش میگو در منطقه کیاب کلاهی و گواتر است.» وی ادامه داد: «بیشترین عوامل تهدید جنگل‌های حرا در پارک ملی نایبند دیده می‌شود که در آنجا ساخت و سازهای ناشی از طرح توسعه پارس جنوبی و فعالیت‌های شدید گازی از یک طرف و از طرف دیگر ساخت هتل توسط سازمان میراث فرهنگی و گردشگری است که آسیب‌های فراوانی را به رویشگاه درختان حرا وارد کرده است.» صدیقی با بیان اینکه سازمان میراث فرهنگی و گردشگری طبق قانون استقرار صنایع، مجوز ساخت هتل در عرصه حفاظتی پارک ملی را دریافت اما به تعهدات زیست محیطی خود عمل نکرده است افزود: «متاسفانه بر اساس قانون استقرار صنایع، هتل‌ها در گروه الف و جزء واحدهای خدماتی با آلایندگی کم محسوب شده و می‌توانند با شرط رعایت ملاحظات زیست محیطی در عرصه حفاظتی پارک‌های ملی ساخته شوند.» وی تصریح کرد: «سازمان میراث فرهنگی و گردشگری نیز بر اساس این قانون در سال ۸۳ هتلی در فاصله ۲۰ متری زون یا ناحیه حفاظتی پارک ملی ساخت اما به دلیل عدم رعایت ملاحظات زیست محیطی باعث بروز آسیب‌هایی در منطقه شده است.» وی درباره آسیب‌های وارد شده توسط این هتل گفت: «این هتل علاوه بر اینکه در حریم منظر پارک ملی واقع شده و باعث مخدوش شدن چهره پارک شده است، سیستم تصفیه فاضلاب نداشته و به خاطر این مساله پساب آن به منطقه حرا نشت می‌کند.»

مدیر سازمان محیط زیست از کاهش تعداد پرندگان مهاجر و سایر موجودات آبزی در این زیستگاه خبر داد و تاکید کرد: «پرندگان به آرامش نیاز دارند و در صورت سر و صدای محیط پراکنده شده و از زیستگاه خود دور می‌شوند. ساخت هتل و هر گونه سازه دیگر چه درون پارک ملی و چه در عرصه آن تعادل اکوسیستم منطقه مورد نظر را به هم می‌زند.»

صدیقی با اشاره به اینکه قانون استقرار صنایع باید با در نظر گرفتن مسائل زیست محیطی اصلاح شود خاطر نشان کرد: «این قانون از نظر محیط زیست اشکال داشته و باید اصلاح شود. چراکه در مواردی مانند ساخت هتل در عرصه منابع طبیعی، سازمان محیط زیست قدرت قانونی زیادی ندارد و این موضوع تهدید جدی برای زیستگاه‌های حساس به شمار می‌آید.»

البته به جز این هتل، هتل دیگری نیز به درخواست سازمان میراث فرهنگی قرار بود در مجاورت درختان حرا و برای بهره گرفتن از فضای جنگلی آن در درون خود پارک ملی ساخته شود اما با مخالفت‌های سازمان محیط زیست به خارج از محدوده منتقل و مکان آن به موازات هتل قبلی و با فاصله چند متر از آن مشخص شد اما به دلیل تداخل زمین هتل جدید با محدوده زمین شرکت پارس جنوبی، ساخت آن از ۶ ماه قبل متوقف شده است.»

آسیب‌های هتل در مقابل فعالیت‌های نفتی ناچیز است

ساخت هتل در محدوده سپر حفاظتی پارک ملی نایبند تنها یک بخش از صدمات وارد شده به عرصه منابع طبیعی است که به گفته مدیران سازمان محیط زیست با وجود اثرات زیانبار آن، در برابر آسیب‌هایی نفتی و فعالیت‌های آن در منطقه وارد می‌کند، ناچیز به حساب می‌آید!

صدیقی در مورد خسارت‌های وارد شده توسط فعالیت‌های گازی و نفتی در منطقه حرا خاطر نشان کرد: «متاسفانه ساخت و سازهای گسترده‌ای در مجاورت درختان حرا توسط شرکت پارس جنوبی که تاسیسات آنها در بخش شمالی جنگل‌های حرا و چسبیده به درختان قرار دارد، انجام شده و آسیب‌های زیادی را به آنها وارد کرده است.»

انتشار آلودگی گوگردی، نشت مایعات نفتی به درون آب، قطع درختان برای گسترش سازه‌های نفتی، قسمتی از آسیب‌های وارده به یکی از با ارزشمندترین زخیره‌گاه‌های جنگلی است. مدیر سازمان محیط زیست در این باره می‌گوید: «با پخش شدن آلودگی گوگردی در فضا، برگ درختان حرا بسیار آسیب دیده است. از طرفی هم جاده ساخته شده در این محدوده مانع ورود آب به سمت ریشه درختان حرا شده و آنها را در شرف خشک شدن قرار داده است.»

تلاش‌های سازمان محیط زیست برای تاسیس پلی در زیر این جاده توسط یک شرکت نفتی برای رساندن آب به ریشه درختان در حالی بی‌نتیجه مانده که به گفته مدیر کل دفتر اکوبیولوژی دریایی سازمان محیط زیست، شرکت نفت و گاز تنها به جمع‌آوری زباله‌های فیزیکی از محدوده بسنده کرده و بیشتر به فکر انجام فعالیت‌های نمادین است تا اصولی! صدیقی با اشاره به آخرین توافقات انجام شده با این شرکت خاطرنشان کرد: «البته اخیراً توافقات خوبی با این شرکت انجام شده و قرار است اقدامات جدیدی برای نجات درختان حرا صورت بگیرد.»

جنگل‌های حرا درختانی با ویژگی‌های منحصر به فرد

جنگل‌های مانگرو در سواحل جنوبی ایران با وسعت ۹هزار هکتار در حاشیه ساحلی استان‌های بوشهر، هرمزگان و نیز در خلیج‌گواتر سیستان و بلوچستان واقع شده است. بیشترین گستردگی درختان حرا در منطقه «بندر خمیر» قشم وجود دارد که بر اساس آخرین آمار ارائه شده در سال ۸۶، وسعتی به اندازه ۸۵۸۳ هکتار را شامل می‌شود.

از مجموع سیزده منطقه رویش حرا، ۳ منطقه، قشم، سیرک و کیاب کلاهی جزء تالاب‌های بین‌المللی هستند که از میان آنها، قشم ذخیره‌گاه بیوسفر و منطقه حفاظت شده نیز محسوب می‌شود.

درخت حرا دارای ویژگی‌های منحصر به فردی است. این درختان بسیار مقاوم بوده و در مرز بین خشکی و آب قرار دارند که هنگام مد دریا به زیر آب رفته و هنگام جزر بیرون می‌آیند. این گیاه به شکل خارق‌العاده‌ای با این محیط سازگار شده و قادر است آب شور دریا را تصفیه کرده و آن را تبدیل به آب شیرین کند. از طرفی ریشه‌های آن به دلیل ارتفاع ۳۰ سانتی متری از سطح زمین امکان زیستن در چنین محیط باتلاقی را فراهم می‌کنند. درخت حرا از فرسایش خاک جلوگیری کرده و مانع ورود ذرات آلاینده به آب می‌شود. بستر مرطوب این گیاهان و ریشه‌های انبوه و پیچ در پیچ آن مکان مناسبی برای تخم ریزی و تجمع انواع ماهی‌ها، نرم‌تنان و سخت پوستان دریایی است. زیستگاه‌های حرا در مسیر مهاجرت گونه‌های زیادی از پرندگان مهاجر قرار دارد. در سایر فصول نیز که پرندگان بومی محل مناسبی برای زیست نمی‌یابند، به این جنگل‌ها پناه می‌آورند. غیراز پرندگان آبزی و آبچر و مهاجر، خزندگان و دوکفه‌ای‌ها نیز در میان این جنگل‌ها مشاهده شده‌اند. جنگل‌های حرا با داشتن ویژگی‌های خاص اکولوژیکی و با وجودی که در راه ثبت در میراث جهانی است، هنوز با پارامترهای جهانی فاصله زیادی داشته و روز به روز تعداد آنها به دلیل طرح‌های توسعه‌ای و بهره‌برداری غیراصولی در حال کاهش است و چنانچه اقدام اساسی برای آن انجام نشود، ثبت جهانی آن نه‌تنها مشکلی از این رویشگاه‌ها را برطرف نخواهد کرد بلکه باعث بی‌اعتباری کشور در سطح بین‌المللی خواهد شد.

گزارش

داستان تکراری انتخاب شهردار اهواز باز هم ناتمام ماند

■ اهواز- به دلیل به حد نصاب نرسیدن اعضای شورای شهر اهواز انتخاب شهردار این شهر باز هم به سرانجامی نرسید. کلانشهر اهواز در طول چهار سال گذشته شاهد روی کار آمدن شهردارانی چون «سعید ممبینی»، «حیدر نجفی» و «غلامرضا شمسایی» و چندین سرپرست دیگر بود که هر کدام پس از مدتی استیضاح و شهرداری جدید آغاز به کار می‌کرده است. پس از استیضاح شمسایی آخرین شهردار استیضاح شده اهواز، پنج نفر از اعضای شورای شهر اهواز «سید حمید حسن زاده»، «آرزو بابادی»، «قاسم حمادی»، «داریوش ممبینی» و «رمضان منجزی» از سوی شورای حل اختلاف خوزستان سلب عضویت که پس از تایید نهایی در شورای حل اختلاف مرکز به جز «رمضان منجزی» بقیه اعضا سلب عضویت قطعی شدند. با سلب عضویت این افراد از اعضای علی‌البدل برای شورای اسلامی شهر اهواز دعوت به عمل آمد که شاید به این طریق بتوان پیکر نحیف این شورا را بار دیگر حیاتی دوباره بخشید. اما در زمانی که به رغم شایعات گوناگون که خبر از انحلال شورای شهر اهواز داده می‌شد با دعوت اعضای علی‌البدل بارقه‌های امید زنده شد. شورای هشت نفره اهواز پس از مدت‌ها تشکیل جلسه داد اما وجود اختلاف میان اعضای شورا بار دیگر از ادامه پیدا کردن روند سابق خبر داد. در چند هفته گذشته به دلیل تعلیق «رمضان

منجزی»، دعوت نشدن یکی از اعضای علی‌البدل و بازداشت یک عضو دیگر شورای اهواز شش نفر شده که در این میان شرکت نکردن یکی از اعضا که عمدی تلقی می‌شود، در جلسات نیز متاسفانه موجب شد این شورا از حد نصاب لازم افتاده و با وجود دعوت مکرری که از سوی ریاست شورا مبنی بر تشکیل جلسه علنی شورا با هدف انتخاب شهردار می‌شود تاکنون این جلسات به نتیجه نرسیده و هر روز داستان نیمه تمام لغو جلسه علنی شورا به دلیل به حد نصاب نرسیدن اعضا به گوش می‌رسد. کلانشهر اهواز چندین ماه است که توسط یک سرپرست اداره می‌شود اما اختلافات موجود باعث و مانع خدمت رسانی مطلوب به شهروندان این کلانشهر شده است.

گلستان؛ سرزمین آبشارهای جنگلی

یادداشت

وجود آبشارهای طبیعی، زیبا و رویایی گلستان را به استان آبشاران در کشور و منطقه مبدل کرده به‌طوری که نظیر آن در کمتر گوشه‌ای از جهان می‌توان دید. آبشارهای زیبا و طبیعی علی آباد، خان ببین با آبشاران معروف و زیبای شیرآباد و کبودوال و نوار پهن جنگلی آزادشهر مجموعه زیبا در دل جنگل‌های منطقه است و نظیر آن را در کمتر نقاط ایران می‌توان یافت و این همه زیبایی بهترین هدیه زمین به عاشقان طبیعت است که پذیرای مسافران در تمام فصول سال است. علاوه بر این میل آجری گنبدکابوس با قدمت هزار ساله بلندترین میل آجری جهان در ردیف یکی از شاهکارهای دنیاست و پرونده ثبت جهانی این اثر تاریخی به عنوان اولین اثر ثبت جهانی در شمال کشور، به سازمان جهانی یونسکو ارسال شده است. امامزاده یحیی بن زید(ع)، آثار بجای مانده از شهر تاریخی باستانی گرگان، تپه‌ها و قله‌های اطراف گنبدکاووس و گل رامیان از آثار و پدیده‌های جذاب و دیدنی هستند که هریک از آنها برای گردشگران خالی از لطف نیست. اگر بخواهیم چند منطقه از ایران را در ردیف زیباترین، دیدنی‌ترین و در عین حال قدیمی‌ترین مناطق ایران نام ببریم. استان گلستان با ۲۲ هزار کیلومترمربع وسعت سرزمین سبزی است که در میان کوه، جنگل، دشت و دریا گسترده است. منطقه‌ای که دیدنی‌های بسیار دارد و در هر گوشه از آن به یمن طبیعت بکر، چشم‌اندازهای زیبا و بدیعی را در خود جای داده است. این سرزمین زیبا و پرنشاط، به دلیل همسایگی با دریا و هم خانگی با جنگل، فصول

معنای خود را از دست داده است، زیرا که به برکت نزولات آسمانی در تمام فصول سال، هوایش به عطر گل‌ها معطر است و سرسبزی در جای جای آن دیده می‌شود. استان گلستان منطقه تاریخ‌دار و با قدمتی باستانی است که نامداران بسیاری در دامان آن پرورش یافته و ادیبان، امیران، شاعران و اندیشمندان و فقهای فراوانی نظیر عبدالقاهر جرجانی، سیداسماعیل جرجانی، فخرالدین‌اسعد گرگانی، میرداماد، میرفندرسکی و... از آن برخاسته‌اند. طبیعی است منطقه‌ای به این زیبایی و مردمانی با این نجابت و سخت‌کوشی پیوسته مورد توجه گردشگران و مسافران است. عبور و توقف سالیانه میلیون‌ها مسافر و گردشگر از نقاط ایران و جهان به این منطقه نشانگر غنای منطقه و منابع طبیعی سرشار استان گلستان است.

استان گلستان از جنوب به جنگل‌ها و کوه‌های البرز و از غرب با استان مازندران و دریای خزر از شرق با استان خراسان و از شمال به کشور ترکمنستان معطوف می‌شود. بنادر گز و ترکمن آرمیده در کنار سواحل دریای خزر از پیشینه تاریخی برخوردار هستند و حدود ۷۰ سال پیش از مراکز تجاری دریایی کشور بوده‌اند. دیاری نام آشنا برای دریانوردان و دوستداران دریا است.

یکی از ویژگی‌های استان گلستان، واقع بودن در مسیر جاده تهران - مشهد بوده و همه ساله زائران و مسافران بی‌شماری از سراسر نقاط میهن اسلامی‌عازم زیارت بارگاه ثامن‌الحجج امام رضا(ع) هستند که از این منطقه عبور یا روزهایی را در روستاها و شهرهای آن توقف می‌کنند.

وجود فرودگاه گرگان، راه‌آهن سراسری شمال بزرگراه آسیایی تهران - مشهد این امکان را فراهم ساخته تا بسیاری از هموطنان ما در فصول سال به این استان سرسبز سفر کرده و از مواهب طبیعی و مناطق دیدنی و تاریخی آن دیدن کنند. شبه جزیره آشوراده به عنوان زیباترین و محبوب‌ترین آبادی در دل دریای خزر است و این شبه جزیره در محاصره امواج دریا در سه کیلومتری غرب شهر بندرترکمن واقع است و ساماندهی ساحل این جزیره و طبیعت زیبای آن جذب گردشگران است. وجود تالاب بین‌المللی گمیشان نیز با توجه به وسعت و پرندگان مهاجر از نظر زیست محیطی با اهمیت است. تالاب‌های بین‌المللی آلماگل، آلاگل و آجی گل در ۵۰ کیلومتری شهر گنبدکاووس در کنار مرز اینچه‌برون از دیگرمناطق بسیار دیدنی استان گلستان است. ارتفاعات درازنو و جهان‌نما در جنوب کردکوی، جلوه‌گاه زیبا و نمایشگاه اعجاب‌انگیز خلقت است، میل آجری رادکان بنای باقیمانده از دوره آل زیار همچون نگینی گران سنگ در این منطقه نمایان است.

جدول ۱۱۸۴

افقی

۱- مغز سر - از دوزیستان - ندرت ۲- دریچه‌ای در کاربراتور - گرفته شده و بسته - سوره تبت ۳- مخفف شورا - شهری در پاکستان - بلاها ۴- پایتخت جمهوری آذربایجان - از تقسیمات کشورهای خارجی - پیشوند نفی ۵- استان حافظ و سعدی - خواسته‌ها - متداول ۶- یک خودمانی - حساب سال و ماه و روز - طولانی و کشیده ۷- همواره - پایین کوه یا لباس - اثری از «دافنه دوموریه» ۸- خبرگزاری رسمی ایران - مقابل فرع - نیکان ۹- بعد از آلفا - نخ بافتنی - ساده و خالص ۱۰- نقاش ارژنگ - «کیانوش...» کارگردان سریال «روزگار قریب» - تعجب خانم‌ها ۱۱- مرغابی - بالاتر از دیگران، قهرمان - بالای چشم ۱۲- مهره‌ای در شطرنج - فیلسوف انگلیسی، بنیانگذار مکتب سودگرایی - کمک ۱۳- تجویز پزشک - همسان و شبیه یکدیگر - نوعی پخت برنج ۱۴- گفتار و سخن - اخوی و داداش - نمایشنامه‌ای از «شکسپیر» ۱۵- دست خدا که بالاترین دستهاست - غذایی با تخم‌مرغ - انبار کشتی

عمودی

۱- محاسب در آمدهای مالیاتی - از زیبایی‌های طبیعت و ضربه‌ای در والیبال - تهوع ۲- همنشین گل - مهم بودن - واقعه و اتفاق ۳- رشته‌ای در شمشیربازی - سود حاصل از کسب و کار - مگر ۴- ساز شکسته - از تقسیمات کشوری - نام مردانه به معنی بزرگ‌تر ۵- سخن سرزنش‌بار و ریشخند - جمع مکان - مخترع سوئدی دینامیت ۶- سقف فروریخته - فرمان توقف - راه میانبر ۷- دستگاه باد دمیدن آهنگران - فلکه - اسطوره هندی ۸- نزد همه کس بدنام و رسوا شدن ۹- از پهنه‌های آبی - مقابل شدید - بله ۱۰- کجاست؟ - سیب ترکی - فرهنگ‌ور، شاعر و مترجم ۱۱- نشان قهرمانی - کرسی‌های خطابه - به یقه می‌زنند ۱۲- سستی - فراوان و بیش - ضمیر درون! ۱۳- لیکن - منسوب به اداره - «جرج...» برنده بخشی از جایزه نوبل شیمی ۱۹۵۸ ۱۴- دسر تابستانی - نگهبان باغ و کشتزار - حشره آفت ۱۵- عنصر شیمیایی - ناچاری بر اثر زور و فشار - بیماری تورم بناگوش

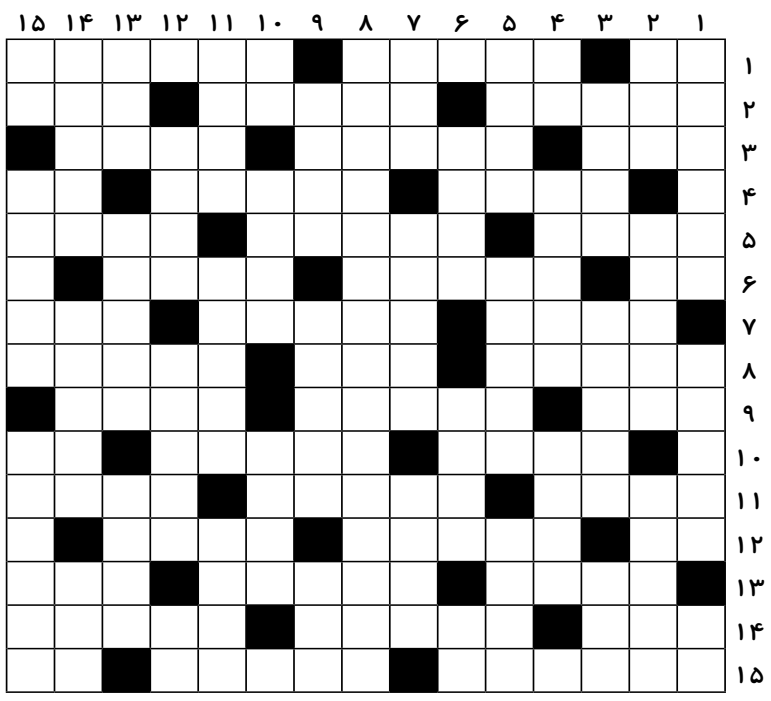

حل جدول ۱۱۸۳

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	د	ن	ا	■	ک	ا	ر	گ	ر	ا	ن	د	ر	ی	ا
۲	س	ا	ل	ا	م	ب	و	■	م	ی	ا	ن	س	ا	ل
۳	ت	ک	ا	ی	ا	■	ا	ه	و	ا	■	ب	ا	ر	و
۴	ن	ا	ی	ن	■	پ	ی	ا	ز	■	پ	ا	■	و	ا
۵	ش	و	ش	■	ک	ا	ت	ب	■	م	س	ل	م	■	ن
۶	ا	ت	■	د	ر	ک	■	ی	ر	ا	■	ه	ی	ن	■
۷	ن	■	ب	ر	د	■	■	ل	و	ل	ا	■	ل	ق	ب
۸	د	ر	ه	ز	ا	ر	ت	و	ی	ت	ن	ه	ا	ی	ی
۹	ه	و	ا	■	ر	و	ن	ق	■	■	گ	و	د	■	ا
۱۰	■	س	ی	ا	■	ب	ه	ا	■	پ	ا	ر	■	م	س
۱۱	ا	■	م	ن	د	ل	■	ب	ه	ا	ر	■	م	ا	م
۱۲	ت	ر	■	ت	ک	■	ه	ی	ا	ت	■	د	ه	ت	ی	ر
۱۳	ر	و	ا	ق	■	ک	ر	ل	ی	■	د	ه	ت	ی	ر
۱۴	ا	ی	ر	ا	ن	ی	ت	■	ک	ا	ر	ش	ن	ا	س
۱۵	ق	ا	ی	م	ا	ل	ز	ا	و	ی	ه	■	م	ن	م

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

سودوکو ۱۹۲

۶					۴		۹	۱
۱	۸	۳	۷				۵	
			۲	۵			۸	
۸						۲	۳	
		۴				۹		
	۱	۲						۴
	۳			۷	۸			
	۷				۶	۸	۴	۳
۴	۹		۳					۷

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

حل سودوکو ۱۹۱

۷	۹	۱	۶	۸	۴	۵	۳	۲
۸	۴	۳	۵	۱	۲	۹	۶	۷
۶	۵	۲	۳	۷	۹	۸	۱	۴
۹	۶	۵	۸	۲	۱	۷	۴	۳
۲	۸	۷	۴	۶	۳	۱	۹	۵
۱	۳	۴	۷	۹	۵	۲	۸	۶
۴	۱	۹	۲	۳	۷	۶	۵	۸
۳	۷	۸	۱	۵	۶	۴	۲	۹
۵	۲	۶	۹	۴	۸	۳	۷	۱